

Primer test per a la nova oferta política

El 28N, les paperetes electorals per a triar un nou Parlament de Catalunya reflectiran una pluralitat d'opcions que desmenteix, si més no en el pla teòric, la desafecció política. Cinc nous partits amb opcions d'aconseguir representació ampliaran l'oferta: des de l'espectre més espanyolista fins a l'independentisme que vol furar vots a ERC i a CiU.

A les eleccions al Parlament de Catalunya hi haurà cinc noves candidatures, que cobreixen des de l'espectre més espanyolista fins a l'independentisme. Les enquestes deixen la porta oberta a aquestes formacions, si bé el percentatge d'abstencionistes pot portar sorpreses en tots els sentits. Es parla de desafecció, però el fet és que des del 1980 que no hi havia una oferta de paperetes tan variada. Alguna cosa es mou.

A les eleccions al Parlament de Catalunya del 2006 es va registrar una abstenció del 43,23%. Quatre anys després, la temuda frontera del 50% de participació sobrevola la cambra catalana i fa tèmer als partits polítics que ara tenen representació conseqüències imprevisibles en el repartiment d'escons. Potser per això, el govern català invertirà diners per primera vegada –1,2 milions d'euros– en una campanya per a fomentar la participació.

Però l'abstenció no és l'única incògnita que es resoldrà el dia 28 de novembre. La irrupció de cinc noves forces polítiques amb possibilitats reals d'obtenir representació –si més no, això diuen les enquestes– pot tòrcer els càlculs dels partits clàssics. D'una banda, Reagrupament Independentista i Solidaritat Catalana per la Independència, encapçalades respectivament per Joan Carretero i Joan Laporta, amb una oferta adreçada als independentistes; i d'altra, la proposta espanyolista d'UPyD, l'oferta liberal de l'ex-diputada del PP Montserrat Nebrera –Alternativa de Govern–, i la xenòfoba Plataforma X Catalunya, encapçalada per Josep Anglada.

A aquesta nova oferta s'hi afegeixen més formacions, fins a una desena, que fa anys que concorren a les eleccions però que mai no han obtingut representació ni apareixen a les enquestes.

Desafecció o il·lusió? Les xifres de participació electoral de les darreres eleccions a Catalunya indiquen una tendència a l'augment de l'abstenció, amb l'excepció dels comicis espanyols, en els quals el 72% dels votants catalans van acudir

L'estelada es liberalitza

L'actual líder de SI, Joan Laporta, es mostrava entusiasmat amb una candidatura de Reagrupament, durant una assemblea d'aquesta associació el març passat. Avui, les converses són trencades.

a les urnes. El president de la Generalitat, José Montilla, va encunyar el concepte *desafecció* per analitzar el creixent abstencionisme. Però cal no confondre aquesta desafecció amb un desinterès del ciutadà pel futur del seu país, ans al contrari: els darrers temps s'ha reactivat la societat civil i han nascut iniciatives polítiques que pretenen oferir una resposta diferent a les inquietuds dels ciutadans.

La nova oferta política, que propugna des de l'unionisme més estricte fins a la proclamació unilateral de la independència al Parlament, té punts en comú: parla d'il·lusió per a vèncer la desafecció, regeneració democràtica i uns quadres dirigents que no conceben la política com una professió.

La independència, al lliure mercat. L'aparició de noves forces polí-

tiques deixa obertes moltes incògnites per a la nit electoral del 28N, però la més gran gira al voltant de Reagrupament Independentista i Solidaritat Catalana per la Independència. Diverses enquestes han registrat els darrers anys un augment dels ciutadans partidaris de la independència, que se situarien en un interval entre el 37% i el 50,3%, és a dir, pel cap baix dos milions d'electors potencials. Tenint en compte que l'únic partit amb representació parlamentària que es declara independentista, ERC, va obtenir el 2006 un 14% dels sufragis, el mercat independentista es presenta suculent per a qualsevol que vulgui vendre el seu producte. I al creixement de l'independentisme s'hi afegeix una estimació de resultats per a ERC prou inferior a la del 2006, de manera que tant la formació encapçalada per Joan Carretero com la de Joan Laporta confien a obtenir representació parlamentària recollint el vot dels desencantats d'ERC i dels votants sobiranistes de CiU que no tenen satisfetes les expectatives nacionals.

L'any 1980, l'oferta ideològica dels partits que concorrien a les eleccions al Parlament era prou nítida. Només Nacionalistes d'Esquerra i el Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional (BEAN) gosaven parlar d'independència, mentre que per a la resta la màxima oferta era l'autonomisme.

Els resultats van evidenciar que la societat catalana escampava el seu vot bàsicament en dos grans blocs: el vot nacional, adreçat a les formacions que no tenien cap vinculació orgànica amb partits espanyols i que se situaven en l'eix nacional català de manera més o menys clara, i el vot que recollien formacions en què l'eix social tenia aparentment més pes i l'eix nacional no era tan proper a l'extrem català. L'oferta independentista va obtenir el 2% dels vots, mentre que la suma de CiU i ERC es va apropar al 37% i la del PSC-PSOE i el PSUC va ser pràcticament idèntica.

Però l'èxit o el fracàs d'aquestes dues noves formacions –Reagrupament i Solidaritat–, que inicialment havien de concórrer en una llista única, és imprevisible. Les enquestes els donen entre 0 i 3 escons, l'interval que

El 5 d'octubre, el president de la Generalitat, José Montilla, dissolia el Parlament de Catalunya i convocava eleccions per al dia 28 de novembre.

sempre s'atorga als partits de nova creació que poden superar la barrera del 3% dels vots. Solidaritat, a més, té enquestes pròpies que els enfilen el resultat màxim fins a 8 diputats.

Desagrupats. Si fa uns mesos tot eren voluntats d'unitat i una nova proposta independentista prenia força, ara, un mes i escaig abans de les eleccions, hi ha desunió i dues noves propostes independentistes. Solidaritat i Reagrupament no s'han entès, després d'un llarg vodevil d'estiu i de tardor. Però no s'han entès les cúpules –vegeu entrevistes a Joan Carretero i Joan Laporta en aquest mateix número–, perquè un sector de la militància creu que la unitat encara és possible i necessària. Dimarts passat, en un marc simbòlic per a l'independentisme, el Fossar de les Moreres, uns 300 afiliats i simpatitzants dels dos moviments presenciaven la lectura d'un manifest que emplaçava Joan Laporta i Joan Carretero a una coalició “per tal d'avançar en la confecció d'una sola oferta electoral i evitar la dispersió del vot”.

El manifest, adreçat a Carretero i Laporta, subratlla que “la diferència formal entre totes dues formacions que s'ha adduït com a justificació de la manca d'unió és relativa a la forma d'escollir candidats i el seu ordre a les llistes electorals”. En aquest sentit, els signants expliquen que si ells han estat capaços “de deixar de banda les nostres diverses ideologies socials, i les justes reivindicacions que se'n deriven, per tal de fer front comú per la independència, bé hem de saber també superar aquesta diferència en els processos d'elaboració de llistes de la candidatura”. Els militants “no sentim ni volem aquesta separació”, reblaven.

Trencaclosques complicat. El ball de sigles, coalicions i escissions en l'emergent món independentista configura un mapa ben diferent dels esquemes actuals dels partits clàssics. Si a final d'agost s'anunciava la unió de Reagrupament i Suma Independentista, plataforma inicialment integrada per la CUP d'Arenys de Munt, el Bloc Sobiranista Català, Crida per la Terra, Partit Republicà Català, For-

El nivell d'abstenció marcarà les possibilitats que tindran les cinc noves formacions d'aconseguir representació al Parlament de Catalunya. Han de superar la barrera del 3% dels sufragis.

ça Catalunya i Els Verds-Alternativa Verda, aquesta coalició ha tingut unes quantes baixes.

D'entrada, Els Verds i el Partit Republicà Català van adherir-se a Solidaritat Catalana abans d'aquest pacte amb Reagrupament, de manera que van ser expulsats de Suma Independència. I tot just fa una setmana, Crida per la Terra –que aplega diversos regidors de la CUP i també forma part de Suma Independència– decidia igualment desvincular-se de Reagrupament. A partir d'ara, Crida per la Terra es planteja dues opcions: mirar d'assolir un acord (que es preveu poc probable) amb Solidaritat, o presentar-se tota sola.

Laporta i els Països Catalans.

D'una altra banda, Solidaritat Catalana per la Independència i el Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans (PSAN) han fet públiques les negociacions obertes entre ambdues formacions per tal de treballar plegades. L'assemblea del PSAN ha donat el vist-i-plau a les converses amb els líders de Solidaritat, entenent que la candidatura encapçalada per Joan Laporta “és l'única opció independentista que no ha participat en la gestió autonòmica i que, en conseqüència, representa la possibilitat que l'independentisme deixi d'estar segregat electoralment al servei de l'autonomisme”. El dia 24

d'octubre, Solidaritat durà a terme la primera Assemblea Nacional, moment en el qual s'acabarà de perfilar la col·laboració entre totes dues formacions.

Risc de dispersió del vot. Així doncs, si finalment no es tanca un acord entre Solidaritat i Reagrupament, a les eleccions al Parlament hi concorreran, pel cap baix, tres forces independentistes. Si ERC defensa un

Les enquestes evidencien que hi ha un gran mercat per a l'oferta independentista

independentisme més gradual, passant per una consulta abans de proclamar la independència al Parlament, les ofertes de Laporta i Carretero aspiren a declarar unilateralment la independència, en cas de tenir prou majoria, és a dir, 68 diputats o més.

Però el fet cert és que també podria passar que ni Reagrupament ni Solidaritat no arribessin al 3%, i per tant, els seus vots no es traduirien en escons independentistes. I aquí és on entra

ERC, que fa una crida al vot útil dels independentistes, recuperant una arma tradicional del PSC. En vista del perill que el PP es converteixi en la tercera força política després de les eleccions catalanes del 28 de novembre, el candidat i president d'ERC, Joan Puigcercós, adverteix que si els populars esdevenen “l'àrbitre” del pròxim govern, “Catalunya anirà enrere”. En aquest sentit, el líder republicà reivindica el seu partit com “l'únic camí cap a la llibertat” i “perquè el país pugui decidir”, en referència al principal cavall de batalla d'ERC en aquesta campanya, la convocatòria d'un referèndum sobre la independència durant la pròxima legislatura.

CiU vol un primer pas. Mentrestant, la força que apareix en totes les enquestes com a guanyadora de les eleccions ja ha refusat la possibilitat de fer un referèndum a Catalunya perquè els catalans decideixin el seu futur. Sempre conflictiu, dins la federació nacionalista comença a obrir-se el debat sobre la independència, però a una velocitat extremadament lenta. Artur Mas intensifica el discurs sobiranista, però el líder d'UDC i portaveu al Congrés, Josep Antoni Duran Lleida, desmenteix qualsevol festeig amb el sobiranisme i amb la possibilitat que CiU incorpori aquest eix en el seu programa electoral. Això sí, CiU ha promès demanar el concert econòmic a Madrid, i si no se'n surt, convocar una consulta –previsiblement il·legal– sobre aquesta proposta.

De fet, tots els líders convergents coincideixen a assenyalar que Catalunya no es troba prou madura perquè se li plantegi una consulta sobre la relació amb l'estat espanyol. Aquest estiu el secretari general adjunt de CDC, Felip Puig, assegurava que una consulta per la independència “portaria el país a una derrota”.

El pastís independentista espera compradors. Les xifres avalen que desperta interès: 2.200.000 abstencionistes, dos milions d'independentistes segons les enquestes i, de moment, un sol partit parlamentari que es declara independentista, amb 414.000 vots el 2006.

Gemma Aguilera